

**ДОСВІД НАВЧАННЯ ВИКЛАДАЧІВ ПРОФЕСІЙНО-ХУДОЖНЬОГО ПРОФІЛЮ
У НІМЕЧЧИНІ (культуротворчий аспект)**

УДК 378.091.12.011.3-051:7(438)

Юлія Колісник-Гуменюк, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри освіти дорослих факультету перепідготовки та підвищення кваліфікації
“Львівський навчально-науковий центр професійної освіти”

**ДОСВІД НАВЧАННЯ ВИКЛАДАЧІВ ПРОФЕСІЙНО-ХУДОЖНЬОГО ПРОФІЛЮ
У НІМЕЧЧИНІ (культуротворчий аспект)**

Цікавою, на наш погляд, є вища освіта Німеччини, яка давно притягує студентів з цілого світу. Популярність вищої освіти даної країни не випадкова, адже вища освіта у Німеччині є безкоштовною. Іноземці мають можливість отримати гранти на навчання в Німеччині. Тут створені сприятливі умови для імміграції іноземних студентів, які вільно можуть залишатися в країні після навчання для пошуку роботи, а після двох років трудової діяльності отримати посвідку на проживання в Німеччині. У різних країнах світу існують певні відмінності в підходах до системи і змісту мистецької підготовки в закладах різного рівня. Короткий огляд і узагальнення підходів до розроблення змісту художньо-педагогічної освіти у Німеччині дадуть змогу виділити оригінальні риси національних систем і спільні світові тенденції.

Ключові слова: досвід, навчання, коледж, університет, Німеччина, художній профіль, педагогічно-художня освіта.

Лит. 15.

Юлия Колисник-Гуменюк, кандидат педагогических наук, старший преподаватель кафедры образования взрослых факультета переподготовки и повышения квалификации
“Львовский учебно-научный центр профессионального образования”

ОПЫТ ОБУЧЕНИЯ ПРЕПОДАВАТЕЛЕЙ ПРОФЕССИОНАЛЬНО-ХУДОЖЕСТВЕННОГО ПРОФИЛЯ В ГЕРМАНИИ (культуротворческий аспект)

Интересным, на наш взгляд, является высшее образование Германии, которое давно привлекает студентов со всего мира. Популярность высшего образования данной страны не случайно, ведь высшее образование в Германии бесплатное. Иностранцы могут получить гранты на обучение в Германии. Здесь созданы благоприятные условия для иммиграции иностранных студентов, которые свободно могут оставаться в стране после обучения для поиска работы, а после двух лет трудовой деятельности получить вид на жительство в Германии. В разных странах мира существуют определенные различия в подходах к системе и содержанию художественной подготовки в учреждениях различного уровня. Краткий обзор и обобщение подходов к разработке содержания художественно-педагогического образования в Германии позволят выделить оригинальные черты национальных систем и общие мировые тенденции.

Ключевые слова: опыт, обучение, колледж, университет, Германия, художественный профиль, педагогически художественное образование.

**Yuliya Kolisnyk-Humenyuk, Ph.D.(Pedagogy), Senior Lecturer of the Adult Education Department
Faculty of Retraining and Advanced Training
“Lviv Educational and Scientific Center of Vocational Education”**

**AN EXPERIENCE OF TRAINING OF TEACHERS OF VOCATIONAL-ARTISTIC
PROFILE IN GERMANY (the creative of culture aspect)**

The higher education is interesting in Germany. It attracts students from around the world for a long period of time. Popularity of higher education of the country is not accidental, because it is free in Germany. The foreigners can get grants for studying in Germany. the favorable conditions for the immigration of foreign students are created, students can stay in the country after graduation in order to find work, and after two years of working, they can get the residence permission in Germany. The differences of approaches concerning the system and content of the art training at educational institutions of various levels are occurred in different countries. The brief overview and synthesis of approaches concerning the development of the artistic and pedagogic education in Germany will allow to highlight the original features of national systems and the general world trends.

Keywords: an experience, a training, a college, an university, Germany, an rtistic profile, an artistic and pedagogic education.

Постановка проблеми. Історичний період, протягом якого Німеччини не існувало як цілісної держави, суттєво вплинув на формування культури німецької нації.

Після Другої світової війни на політичній арені поширилася думка, що Німеччина лише тоді зможе повернутися до світової спільноти, коли не матиме підстав для будь-якого натяку на

перебільшений національний пафос. Це привело до відмови від загальнонаціональної культурної політики в Німеччині.

Питання сучасної освіти та культури Німеччини почали вирішувати федеральні землі (це прописано в Основному законі ФРН) [11]. Землі розглядають себе як охоронці та будівничі культурного федералізму в Німеччині. Оскільки питання культури належить до компетенції земель, то на федеральному рівні Міністерства культури у Німеччині немає. У Берліні посаду Державного міністра з питань культури й ЗМІ у Відомстві федерального канцлера було засновано лише у 1998 р. Відтоді Німеччина розглядає питання, які стосуються галузі культури, як справу всієї нації.

Федеративна Республіка Німеччина, яка подібно до України зазнала адміністративно-територіальних змін у кінці минулого століття, має високорозвинену систему вищої освіти, яка істотно вирізняється з-поміж інших європейських держав дуже великою кількістю університетів з найширшим “спектром” спеціальностей. Це обумовлено ментальною практичністю, підприємливістю, далекоглядністю німецького народу, і, звичайно, бережним ставленням до традицій минулого.

Мета статті полягає в огляді проблеми підготовки студентів художнього профілю у Німеччині та запозиченні зарубіжного досвіду у підготовці майбутніх викладачів професійно-художніх дисциплін.

Система вищої освіти Німеччини включає 250 вищих навчальних закладів, 70 університетів у старих і 28 у нових землях, спеціалізовані професійні навчальні заклади: 113 – у старих та 15 – у нових землях (10 так званих старих земель – це ті території, які входили до складу Західної Німеччини; 6 земель утворено на території колишньої НДР: Берлін, Мекленбург – Передня Померанія, Бранденбург, Саксонія, Саксонія-Ангальт, Тюрінгія). Також існують педагогічні, технічні, теологічні інститути, вищі школи управління та мистецтв. В останні роки з’являються приватні університети [3, 330].

Сучасна система вищої освіти Німеччини має великий вибір навчальних програм та спеціальностей (більш ніж 16 000), які пропонують 381 державний та державно визнані ВНЗ. Більшість ВНЗ Німеччини фінансуються державою. Деякі навчальні заклади існують за рахунок протестантської або католицької церкви. Крім цього, існує понад 100 приватних вищих навчальних закладів, дипломи яких визнані державою. Більшість з них – це університети прикладних наук. Сьогодні близько 5 % усіх

студентів навчаються у приватних ВНЗ, які зобов’язані мати державну ліцензію на викладання. Якість освіти як у державних, так і у приватних ВНЗ є високою.

До закладів вищої освіти Німеччини належать: університети (класичні, технічні, загальноосвітні), а також спеціалізовані заклади університетського рівня (вищі школи для підготовки вчителів, теологів, лікарів тощо) (група А); вищі фахові школи зі спеціалізованою фаховою підготовкою (група В); вищі школи (коледжі) мистецтв і музики (група С) [7, 7]. Однак бувають винятки – у землі Північний Рейн-Вестфалія знаходиться загальноосвітній університет, який поєднав у своїх програмах завдання усіх трьох груп закладів (А-С).

Отже, основу системи становлять три типи вищих шкіл:

1) університети і прирівняні до них вищі навчальні заклади. До даного типу вищих шкіл належать класичні університети, історія яких починається в середньовіччі (Гейдельберзький ім. К. Рупрехта (1386 р.), Тюбінгенський (1477 р.), Фрейберзький ім. Альберта Людвіга (1457 р.); і прирівняні до них найсучасніші вищі навчальні заклади: технічні університети (Technische Universitat) (інженерія); загальні університети (Gesamthochschulen), що пропонують спеціальну професійну освіту і проводять наукові дослідження; педагогічні інститути (Pädagogische Hochschulen), медичні коледжі, філософсько-теологічні і церковні коледжі (Theologische Hochschule), коледж спорту; вищі професійні школи (Fachhochschule), які виникли на базі інженерних шкіл – аналог українських професійних училищ. У 1975 р. їм надано статус вищої освіти. Програма даних закладів концентрується на інженерних та інших технічних дисциплінах: вивчення бізнесу, економіки, сервісу, сільського господарства і прикладного мистецтва. Завдання даних вузів полягає у здійсненні прикладних досліджень та розробок, орієнтованих на конкретне застосування;

2) Kunstund Musikhochschulen (Художні й музичні коледжі академії мистецтв). Ця група вищих шкіл пропонує вищу освіту у сфері образотворчого мистецтва, музики, кіно, телебачення і театру, дизайну, архітектури, засобів інформації і комунікації. Музичні та мистецькі вищі школи готують фахівців з усіх видів мистецтв і музики. Для отримання диплома необхідно скласти складний двостадійний фаховий екзамен. У системі вищої освіти діють ще технологічні семінарії, професійні школи неповної вищої освіти [1].

3) Крім того є спеціальні вищі навчальні

заклади, наприклад: Педагогічні – Pädagogische Hochschulen; Теологічні – Theological Colleges; Музичні – Musik-Hochschule; Адміністративні – Verwaltungs-fachhochschulen; Спеціальні вищі навчальні заклади мистецтва – Kunsthochschulen.

На сучасному етапі розвитку в Німеччині діє ступенева модель підготовки фахівців [2, 3], яка є складною, оскільки відсутні єдині освітні вимоги у межах країни [12, 387]. Вища освіта в Німеччині здебільшого підпорядкована окремим федеральним землям. Кожна з 16 земель має власні закони та норми у сфері вищої освіти. У кожній з них є власна структура навчальних закладів, свої особливості диференційованого підходу в професійній підготовці педагогічних кадрів, що враховують стан загальної освіти у країні та мають свої форми фінансування. Кожна із земель має власні правила щодо термінів підготовки викладачів, вимог до змісту педагогічної освіти, форми та змісту державних екзаменів, вимог до кваліфікаційних рівнів. Таким чином, структура підготовки педагогічних кадрів у Німеччині організована з дотриманням вимог Болонської декларації, при цьому країна зберігає історичні та національні традиції підготовки викладачів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням підготовки викладачів у Німеччині присвятили свої праці: Н. Абашкіна, Т. Вакуленко, Г. Ващенко, П. Каган, О. Коваленко, А. Лігоцький, З. Малькова, А. Піскунов, Л. Пуховська, М. Соколова, І. Трилінський, Т. Яркіна та ін.

У Німеччині професійну підготовку викладачів досліджували: Й. Абель (J. Abel), Г. Белленберг (G. Bellenberg), Д. Беннер (D. Benner), Ф. Бонзак (F. Bohnsack), Д. Гензіке (D. Gensicke), У. Герікс (U. Hericks), У. Зандфукс (U. Sandfuchs), А. Ернст-Фабіан (A. Ernst-Fabian), Е. Терхарт (E. Terhart), Б. Фрезе (B. Frese), С. Штайн (S. Stein), К. Червенка (K. Czerwenka) та інші.

Виклад основного матеріалу дослідження. Після старшої школи (Hauptschule) 16-річні випускники, за бажанням, вступають у дворічні професійні школи (Berufsschule). Випускники реальної школи мають можливість вступити в професійно-технічні училища (коледжі) двох типів: Berufsfachschule (професійно-технічне училище); Fachoberschule (вища фахова школа). Навчання триває 2 роки, але в першому варіанті видається диплом про одержання професії (Berufsqualifizierender Abschluss), а в другому – атестат про закінчену середню освіту, що дозволяє вступати у ВНЗ (Fachhochschulreife). Крім того, існують спеціальні школи (Fachschulen), вечірні гімназії, де випускники старших і реальних

шкіл можуть підготуватися до здачі іспитів на атестат зрілості. Ті ж можливості дають підготовчі курси (Studienkolleg).

Педагогічні вищі пед-школи готують учителів для нижчих рівнів освіти та спеціалізованих шкіл. Об'єднані з університетами, вони збереглися як окремий вид лише на землях Баден-Вюртемберг, Шлезвінг-Гольштейн, Тюрінгія [4, 33].

У Німеччині встановлено загальні стандартні правила вступу до вищих навчальних закладів. Зарахування до університетів ФРН відбувається двічі на рік: навесні, перед літнім семестром, і восени – перед зимовим. Перед вступом до вищих закладів, в яких проходить набір на конкурсній основі, абітурієнти можуть пройти навчання на платних підготовчих курсах.

Для вступу у ВНЗ потрібно мати атестат повної середньої освіти, який буває трьох типів: загальний (allgemeine), який дає доступ до всіх ВНЗ; фаховий (fachgebundene), дає доступ до певних факультетів; застосовний – лише для вступу у вищі фахові школи і на відповідний факультет загальноосвітнього університету. Перші два види вимагають закінчення гімназії чи професійного закладу з тривалістю навчання 13 років. Третій отримують після навчання тривалістю 12 років у профшколах.

Музичні, мистецькі та спортивні ВНЗ проводять фахові екзамени. Для деяких напрямів інженерної вищої освіти від абітурієнтів вимагають певного часу праці на виробництві. Також є можливість вступу у ВНЗ без атестата на основі конкурсних іспитів і обов'язковості певного стажу праці за даною спеціальністю. Академічний рік має 28 тижнів в університетах і 38 тижнів – у вищих фахових школах [7, 16].

У різних університетах Німеччини програми з присвоєнням ступеня “Бакалавр освіти” (Bachelor of Education) та “Магістр освіти” (Master of Education) реалізуються по-різному, деякі ВНЗ, можуть пропонувати лише магістерські програми, а інші – як бакалаврські, так і магістерські [15, 38]. Навчання в університеті, залежно від традицій земель, самих університетів і конкретної спеціальності, триває від 4 до 6 років і закінчується присудженням одного з трьох видів перших ступенів:

1. Diplom – диплом, що є професійно орієнтованим ступенем, найбільш поширеним у сфері природних, інженерних і суспільних наук. Навчання, як правило, має монодисциплінарний характер (один предмет). Бакалавр освіти: це перший академічний ступінь, який визнається на міжнародному ринку праці. Навчання у бакалавраті триває від шести до восьми

семестрів. У Німеччині громадськість вважала недоліками власної системи підготовки кадрів надто тривалий шлях для здобуття вищої освіти (середній вік випускників вищих закладів освіти є 27,5 років), є неможливим після трирічного навчання отримати диплом бакалавра. Після отримання диплому студенти можуть працювати за спеціальністю або продовжити навчання у магістратурі.

2. *Magister Artium* – магістр, що є академічним ступенем, який присуджується, переважно, у сфері гуманітарних наук і мистецтв. Тут навчання проходить у двох основних або в одній основній і в двох додаткових сферах. Магістр освіти: це другий академічний ступінь, який можна здобути у німецькому університеті після наявності диплома бакалавра. Протягом одного-двох років студенти поглиблюють свої знання за фахом. Після закінчення навчання можна починати професійне життя або навчатись в аспірантурі [8, 148].

Вступаючи до ВНЗ, молодь не завжди усвідомлює правильність свого вибору. Це зумовлене віком та недостатнім життєвим досвідом абітурієнта. Тому ВНЗ федеральної землі Північний Рейн-Вестфалія впровадили практику на профпридатність. Це перший практичний елемент підготовки викладачів, який дає змогу майбутнім студентам усвідомити правильність свого вибору, оцінити свої можливості стосовно майбутньої педагогічної діяльності. Тривалість практики на профпридатність становить 20 днів перед початком навчання та є обов'язковою передумовою вступу на педагогічні спеціальності університету. Практиканти проходять практику під керівництвом досвідченого наставника (ментора) та одночасно відвідують університетський семінар-супровід, який становить теоретичну базу для вступу до педагогічної діяльності [9, 96]. Беззаперечним є те, що вже тільки за рахунок розширення практичного компонента можна досягти підвищення рівня професіоналізації підготовки викладачів, адже студенти-майбутні викладачі зможуть отримати навички практичного застосування навчальної та наукової інформації у власній навчально-професійній діяльності, оволодіваючи реальним професійним досвідом, отримуючи можливості поступової адаптації до майбутньої професійної діяльності [14, 37].

Характерною відмінністю педагогічної освіти Німеччини є її двофазовість: перша фаза – академічна – завершується складанням першого державного екзамену; друга фаза – практична – полягає в так званому стажуванні, тобто роботі з

неповним навантаженням в навчальному закладі, поєднаній з відвідуванням трьох семінарів.

Перша фаза (*Studium*) охоплює загальнонаукову, спеціально-предметну (2–3 спеціальні дисципліни) та незначну за обсягом психолого-педагогічну підготовку. Теоретична підготовка в усіх землях завершується першим державним екзаменом. Усний і письмовий екзамен у ряді земель доповнюється перевіркою практичних знань, умінь і навичок. Тривалість теоретичної підготовки в більшості земель складає три роки.

Федеральне Міністерство освіти, науки, досліджень і технології проводить політику взаємного узгодження та визнання дипломів вищих навчальних закладів педагогічного спрямування в усіх землях Німеччини та в країнах Західної Європи. Головною своєрідністю університетської педагогічної освіти в Німеччині є відсутність академічного ступеня бакалавра, поступове збільшення термінів навчання до 7 років (оскільки академічна свобода на першій фазі уповільнює навчальний процес), збалансованість загальнонаукового, спеціально-предметного й психолого-педагогічного компонентів освіти.

Друга фаза (*Vorbereitungsdienst*) передбачає поєднання практичної підготовки в процесі безпосередньої викладацької роботи під керівництвом ментора з вивченням педагогічних дисциплін (лекцій, практичних занять, групової роботи). Цей період ще називають підготовчою службою, тривалість не менше двох років [10]. У Берліні, Гессені, Нижній Саксонії, Баден-Вюртемберзі та Рейнланд-Пфальці терміни підготовчої служби через нестачу викладачів були значно скорочені. Майбутні вчителі під керівництвом ментора зобов'язані щотижня проводити 10 – 12 занять, відвідувати 2 спеціально-предметних семінари та 1 загальний (практична психологія, загальна дидактика і методологія, школознавство) – загалом 10 – 12 год. на тиждень.

Підготовка вчителів у Німеччині є фахова та фахово-дидактична. На вивчення загально-педагогічних дисциплін відведено 25 % навчального часу, 75 % становлять дисципліни фахового та фахово-дидактичного циклу та педагогічна практика. У Німеччині підготовка вчителів є практико-орієнтованою, значний обсяг навчального навантаження становлять практичні заняття та педагогічні практики [9, 94], які складаються з багатьох видів, кожен з яких забезпечує інтеграцію з теоретичною підготовкою майбутніх вчителів і має певну послідовність та чіткі функції. Кожен вид практики закріплено в певному модулі та спрямовано на відпрацювання

знань, умінь і навичок, які були отримані студентом під час його теоретичної підготовки [9, 95 – 96]. Таким чином, професійна підготовка педагогічних кадрів у Німеччині є різноманітною і в ній яскраво виражена індивідуалізація освітнього процесу.

Студент німецького ВНЗ не відвідує заняття разом зі своїми “однокурсниками”. Вибравши певну спеціальність і відповідну навчальну програму, студенти повинні самі організувати свій навчальний план і свій час відповідно до загальних вимог, що пред’являються до тих, хто навчається за даною програмою. Вони можуть самі в довільному порядку записуватися на лекції і семінари, вибирати час для стажувань і практики.

У системі професійної підготовки вчителів у Німеччині спостерігається орієнтація на суб’єкт навчання, особистісний та практико-зорієнтований підходи, які дають можливість створити максимально сприятливі умови для розвитку й розкриття здібностей студентів. У світлі особистісного та практико-зорієнтованого підходів особливе значення мають активні, творчі методи навчання, дослідницькі, проблемні та проєктні методи, дискусії, ділові ігри, забезпечення вільної, самостійної навчально-пошукової діяльності студентів. У процесі навчання популярності набувають комунікативно-діалогові або інтерактивні методи навчання, які спрямовані на розв’язання спільної проблеми, опираючись на студентський досвід, вироблення власної позиції, створення атмосфери співробітництва [5, 8 – 10].

Ще Вільгельм фон Гумбольдт, засновник Берлінського університету, проголосив принцип єдності досліджень і викладання, згідно з яким студенти під час навчання в університеті беруть участь у наукових дослідженнях. Ця концепція є моделлю розвитку особистості впродовж навчання, її залучення до наукової, творчої роботи [3, 337].

Той, хто хоче працювати в Німеччині лікарем, адвокатом, вчителем або фармацевтом, має скласти державний іспит, після чого дістає статус цивільного службовця. Державний іспит (Staatsexamen) – це не академічний ступінь, а державне визнання здобутої освіти. У суспільних науках присуджуються різні ступені залежно від традицій навчального закладу. Три кваліфікації академічно еквівалентні і дають право на вступ до докторантури. Порядок складання іспиту встановлюється не університетом, а Федеральною землею, та проводиться під державним наглядом. Перший державний іспит можна скласти після успішного завершення навчання. Після цього, закінчивши практичну

частину навчання, можна скласти другий державний іспит або почати навчання в аспірантурі. Навчання в аспірантурі, в рамках якого готується наукова робота (дисертація), закінчується присвоєнням ступеня доктора. Тривалість навчання залежить від відповідної наукової теми; як правило, вона складає від двох до п’яти років. Існує дві можливості навчання в аспірантурі: робота над дисертацією під керівництвом професора з вільним вибором теми дисертації або навчання в рамках структурованої аспірантської програми.

Двофазова модель підготовки неодноразово піддавалася серйозній критиці. Серед головних недоліків другої фази називають її автономність і відмежованість від університету, внаслідок чого утворюється розрив між теоретичною та практичною професійною підготовкою. Окрім того, підпорядкування підготовчої служби місцевим органам освіти практично виключає можливість контролю з боку університетів за цією фазою підготовки викладачів, тим самим позбавляючи цю роботу наукового коригування [13, 109].

За останні роки майже всі вищі навчальні заклади Німеччини пропонують нові бакалаврські (Bachelor) та магістерські (Master) програми, які було створено в рамках Болонського процесу, але подекуди ще зустрічаються старі програми, після закінчення яких видається диплом (Diplom) або магістерський ступінь (Magister Artium), які прирівнюються до ступеня Master [8, 148].

У вищих педагогічних закладах опановують зазвичай дві спеціальності, не обов’язково споріднені. Так, майбутні вчителі малювання можуть поєднувати вивчення іноземних мов; можливі також інші комбінації (наприклад, малювання та математика, малювання та хімія, біологія чи економіка та ін.). Щодо третьої спеціальності, то вона належить до наук психолого-педагогічного циклу.

На процес професійної підготовки майбутніх вчителів істотно впливають форми і методи навчання, вибір яких зумовлюють уніфіковані навчальні плани і програми. Особливо ефективними є лекції (акцент, проблемне орієнтування, пояснення, унаочнення), семінари (замаскована лекція, семінар-дискусія, проблемно зорієнтований і дослідницький семінари), а також практичні заняття. Такі форми організації навчального процесу спрямовані на формування викладача-професіонала і забезпечують високий теоретичний рівень його підготовки, глибокі практичні вміння та навички. Характерною рисою програм підготовки вчителів у Німеччині є їхня

варіативність та елективний принцип реалізації освіти. Вільний вибір змісту навчання передбачає, що студент поряд із загальнообов'язковими програмами обирає спецкурси, які його цікавлять.

Умовою для навчання у художньому ВНЗ є особливий мистецький талант, підтверджений успішно складеним іспитом на придатність до професійного навчання. Раз на рік в мистецьких школах, академіях та майстернях, проходить тиждень відкритих дверей, до них навідується до 40 тисяч відвідувачів. Особливо великим інтересом користуються такі тижні у мистецьких школах Гамбурга, Берліна, Мюнхена, Лейпцига та Франкфурта-на-Майні, де розташована найменша мистецька школа в Німеччині – *Frankfurter Städelschule*. Ті, кому випадає можливість навчатися тут, мають ідеальні умови для освоєння мистецьких азів: десять митців, що самі вже мають міжнародне визнання, діляться своїми здібностями зі 170 студентами. Художники з більшими амбіціями їдуть до Лейпцига. Серед мистецтвознавців тутешня Вища школа графіки та друкарства (Hochschule für Grafik und Buchkunst) вважається найвизначнішою у своїй галузі. У 2005 – 2009 роках тут викладав відомий німецький художник Нео Раух. Завдяки малюванню Нова лейпцизька школа стала вже фактично лейблом зі знаком якості і відома у світі [6].

У Дюссельдорфі знаходиться одна з 23 мистецьких вищих шкіл у Німеччині. Близько 700 кандидатів щорічно подають свої документи на навчання в *Дюссельдорфську академію мистецтв*, найбільш поважний у Німеччині вищий навчальний заклад для тих, хто займається образотворчим мистецтвом. З усіх кандидатів приймаються близько 100 студентів. Перший бар'єр, який мають подолати ті, хто прагне навчатися в цій академії, це вступний іспит. До креативності абітурієнтів висуваються високі вимоги. У доробку молодих митців має бути 20 – 25 оригіналів їхніх робіт. Певної техніки чи тематики не вимагають, але на основі цих робіт екзаменаційна комісія й вирішує, наскільки талановитий вступник.

Дюссельдорфська академія мистецтв пропонує студентам факультети: кіно, відео, архітектуру, скульптуру, образотворче мистецтво, живопис та фотографію. Семінари проводять досвідчені викладачі, які надихають студентів виконувати надскладні завдання. Курс живопису вивчається дуже детально, студентам дається можливість практично і теоретично заглиблюватись в спектр понять живопису під керівництвом талановитих художників. В Галереї

Академії завжди проводяться виставки студентів та відомих художників. Дюссельдорфська академія мистецтв кращим студентам присуджує стипендії. Студенти які прагнуть поєднати своє життя з художньо-педагогічною діяльністю та залишитись на викладацькій роботі вступають в аспірантуру.

Висновки. Жодна інша країна у світі не має такої щільної мережі мистецьких вищих шкіл, як Німеччина. Художні ВНЗ пропонують навчання за спеціальностями образотворче мистецтво, дизайн, театральні декорації, графіка. Випускники хороших закладів мистецтва мають досвід роботи з численними гранями творчості, володіють різноманітними техніками, мають можливість бути присутніми на найвизначніших подіях в світі мистецтва. Факультети таких шкіл та університетів часто організують зустрічі з найбільш шанованими творчими постатями. У коледжах не лише навчають якісно виконувати свою роботу, але й відкривають розкішні перспективи для працевлаштування у майбутньому.

1. Ігнатова О.М. *Реформи університетської освіти в контексті Болонського процесу* / О.М. Ігнатова // *Теорія і практика упр. соц. системами: філос., психологія, педагогіка, соціол.* – 2011. – № 2. – С. 60 – 65.

2. Євтух М. *Науково-організаційні проблеми ступеневої професійної підготовки педагогів* / Микола Євтух // *Вісник Львів. ун-ту. Сер. пед.* – 2005. – Вип. 19. – Ч. 1. – С. 3 – 8.

3. Левченко Т.І. *Європейська освіта: конвергенція та дивергенція: Монографія* / Т.І. Левченко. – Вінниця: “Нова книга”, 2007. – 656 с.

4. Лысова Е.Б. *Новые тенденции в подготовке учителей на Западе* / Е.Б. Лысова // *Педагогика.* – 1994. – № 3. – С. 33 – 41.

5. Нестеренко Т., Богданова О. *Використання методу групового інтерактивного навчання на уроках історії та правознавства* / Т. Нестеренко, О. Богданова // *Історія в школі.* – 2002. – № 3. – С. 8 – 11.

6. Ольце С. *Хто, де і як вивчає мистецтво в Німеччині [Електронний ресурс]* / Сабіне Ольце, Христина Ніколайчук. – Режим доступу: www.dw.com/uk/xmo-de-i-yak-vivchayemye-mystetsvo-v-nemetschiny/a-15691138.

7. *Стан розвитку освіти й культури в сучасній ФРН: навч. посіб.* / уклад.: О.В. Дмитренко. – Полтава: ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2013. – 83 с.

8. Arnold E. *Bachelor- und Master-Studiengänge für die Lehrerbildung. Neue Studienstrukturen als Professionalisierungschance?* / Eva Arnold, Sabine Reh // *Die Hochschule.* – 2005. – Heft 1. – S. 143 – 156.

9. Bosse D. *Kompetenzorientiert ausgerichtete Praxisphasen in der Lehrerbildung* / Dorit Bosse // *Erziehungswissenschaft.* – 2011. – 43. – S. 92 – 98.

ВЕБ-КВЕСТ У РОБОТІ З УЧНЯМИ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ

10. Götte H. Einstellungsverfahren in den pädagogischen Vorbereitungsdienst. "Fakten statt Gerüchte" zum Arbeitsmarkt für Lehrerinnen und Lehrer. Bewerbung und Zugang zum Vorbereitungsdienst für Lehrerinnen und Lehrer [Elektronischer Ressource] / Heidi Götte. – Hessen: Hessische Lehrkräfteakademie, 2015. – Режим доступа: <https://www.uni-giessen.de/studium/dateien/lehramt/bewerbvorbereitungsdienst>.

11. Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland in der im Bundesgesetzblatt Teil III, Gliederungsnummer 100-1, veröffentlichten bereinigten Fassung, Ausfertigungsdatum: 23.05.1949, das zuletzt durch Artikel 1 des Gesetzes vom 23. Dezember 2014 (BGBl. I S. 2438) geändert worden ist. Art 23. (6). – S. 8 [Elektronischer Ressource]. – Режим доступа: <https://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/gg/gesamt.pdf>.

12. Helsper W. Bachelor/Master in der Lehrerbildung – Potential für Innovation oder ihre Verhinderung? / W. Helsper, F.-U. Kolbe // Zeitschrift für Erziehungswissenschaft. – 2002. – № 3. – S. 384–401.

13. Stover M. Studium in Deutschland / M. Stover. – Bonn: Kollen Druck und Verlag. – 1995. – 367 s.

14. Warneke D. Aktionsforschung und Praxisbezug in der DaF-Lehrerbildung / Dagmara Warneke. – Kassel: Kassel Univ. Press, 2007. – 599 s.

15. Winter M. Ausbildung zum Lehrberuf. Zur Diskussion über bestehende und neue Konzepte der Lehrerbildung für Gymnasium bzw. Sekundarstufe II (HoF-Arbeitsberichte 3'04) / Martin Winter. – Wittenberg: HoF Wittenberg, Institut für Hochschulforschung an der Martin-Luther-Universität Halle-Wittenberg, 2004. – 60 s.

Стаття надійшла до редакції 13.01.2017

УДК 811.111(07):373.091.39

Ірина Карпа, кандидат філологічних наук,
доцент кафедри порівняльної педагогіки та методики викладання іноземних мов
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

ВЕБ-КВЕСТ У РОБОТІ З УЧНЯМИ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ

У статті розглянуто поняття веб-квесту як освітньої технології, окреслено форми та види завдань для веб-квестів, визначено ефективність впровадження короткострокових веб-квестів. Авторка досліджує переваги, а також труднощі і недоліки проведення веб-квесту з учнями загальноосвітньої школи.

Ключові слова: веб-квест, учитель, учень, ігрова технологія, навички, переваги, недоліки.

Літ. 8.

Ірина Карпа, кандидат філологических наук,
доцент кафедры сравнительной педагогики и методики преподавания иностранных языков
Дрогобычского государственного педагогического университета имени Ивана Франко

ВЕБ-КВЕСТ В РАБОТЕ С УЧЕНИКАМИ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ ШКОЛЫ

В статье рассматривается понятие веб-квеста как учебной технологии, обрисовано формы и виды заданий для веб-квестов, определено эффективность внедрения краткосрочных веб-квестов. Автор исследует преимущества, а также трудности и недостатки проведения веб-квеста с учениками общеобразовательной школы.

Ключевые слова: веб-квест, учитель, ученик, игровая технология, навыки, преимущества, недостатки.

Iryna Karpa, Ph.D.(Philology), Associate Professor of the Comparative Education and Foreign Languages Teaching Methodology Department
Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University

THE WEB QUEST IN THE WORK WITH THE PUPILS OF THE SECONDARY SCHOOL

The article reviews the concept of the web quest as an educational technology, the forms and kinds of tasks for web quests are lined, the effectiveness of application of short-dated web quests are defined. The author investigates the advantages as well as the difficulties and disadvantages of conducting the web quest with the pupils of secondary school.

Keywords: the web quest, a teacher, a pupil, the game technology, skills, advantages, disadvantages.

Постановка проблеми. Загальновідомо, що весь освітній процес має бути спрямованим на розвиток гармонійної особистості, її творчих здібностей та критичного мислення. Саме з цією метою застосовуються проєктні технології із залученням ресурсів мережі Інтернет. Проте, значна кількість інформації у

мережі та її якість часто не тільки не допомагають роботі над проєктом, але й ускладнюють її. Запобігти цьому допомагають технології веб-квесту, які сприяють: розвитку комп'ютерних навичок школярів, пошуку необхідної інформації, збагаченню словникового запасу; розвитку мислення школярів на різних етапах аналізу,